

”Det handlar om attityden och psykologin”

Årets ledare på Idrottsgalan tycks inte bara ha lyft ett enskilt lag till osannolika framgångar, utan humöret på en hel stad. I brittisk press framhålls dessutom klubben som en integrationssuccé. Det borde vara av intresse för exempelvis politiker och stads-direktörer som letar nycklar till framgång.

Och när han berättar om hur de har arbetat, visar det sig att han tänker i samma banor som andra som har presterat riktigt framgångsrika exempel på integration. Man har låtit bli den där mångfaldsretoriken som lätt blir så konstlad och i stället fokuserat på vad människor behöver för att kunna fungera och prestera.

Men dagen inleds med frukostsamtal på den franska ambassaden. Där nämner jag mitt nästa möte; en intervju i Östersund med tränaren för fotbollsklubben ÖFK. Jo, ambassadör David Cvach känner faktiskt till framgångssagan om laget i norr. På vägen till Jämtkraft Arena som går via expresståg, flyg och taxi, talar jag med fler; de vet alla vem Graham Potter är, och det han har åstadkommit med ÖFK. *Det är helt sjukt! Det är magiskt! Fantastiskt...!*

För den icke insatte: ÖFK avancerade tre divisioner på fem säsonger (2011–2015) och blev därmed inre Norrlands första klubb i Allsvenskan. 2017 blev laget Norrlands första vinnare av Svenska cupen, och den andra svenska klubben som lyckats nå sextondelsfinal i Europaligan. Där har de spelat – och vunnit – matcher mot turkiska Galatasaray, grekiska PAOK, tyska Hertha Berlin och engelska Arsenal. Det borde inte vara möjligt, på pappret. Ett exempel: Arsenals EL-trupp uppskattas vara 835 gånger dyrare än ÖFK:s. Och om man slår ihop alla superlativ som någonsin har uttalats i sportsammanhang och multiplicerar med tio, får man en uppfattning om hur bedriften har mottagits i idrottsvärlden.

Så vad är det som har hänt? Ordspråket lyder att framgången har många fäder, vilket i ÖFK:s fall tycks bära viss sanning. En nyckelperson är Daniel Kindberg, drivande entreprenör som tidigare var klubbdirektör men lämnade efter oenighet om klubbens utveckling. När utvecklingen uteblev, ombads han återvända, med ett starkare mandat som ordförande. Kindberg scoutade rätt på Potter, som läste en master i fotbollsträning på University of Hull och var assisterande tränare för universitetstruppen på Leeds Metropolitan University.

– Daniel hade en vision för klubben som han övertygade mig om. Han ville göra saker annorlunda och skapa något i Östersund som folk kunde bli stolta över.

Både i brittiska Guardian och Spectator har ÖFK framhållits ur integrationssynpunkt, som ett positivt exempel på hur man tillvaratar den mångfald som migrationen medför. Jag frågar vad han tänker kring det.

– Integration är inte något som vi medvetet har bestämt oss för att göra. Vi hade en idé om hur vi ville vara, och vilken sorts fotboll vi vill spela, och behövde fundera på vilken sorts människor vi behövde och var vi kunde hitta dem. Det finns en begränsad mängd människor i Östersund, och Daniel Kindberg var väldigt tydlig, det spelar ingen roll vad de har för pass eller hudfärg. Den mänskliga kvaliteten är det viktiga; hur de kan hjälpa till på planen, om de kan representera Östersund och vara stolta över att göra det. Det ledde till att vi behövde leta över hela världen, och i alla delar av Sverige. Det har blivit en intressant mix av människor från rätt olika bakgrunder och med olika erfarenheter.

Potter berättar att det har varit centralt att få spelarna att känna sig som en del av det samhälle de bor i. Ja, det där som vi ofta benämner som integration.

– De ska känna sig som en del av något. Spelarna tränar kanske ett par timmar, och resten av tiden behöver de känna sig komfortabla vid sidan av sitt jobb. När de gör det kan de inte bara bidra till fotbollsklubben, utan i det större samhället.

Här finns en lärdom som förtjänar att repeteras. Jag känner igen samma tankegångar i samtal för många år sedan med chefen på dåvarande FöreningsSparbanken på Rosengård, som rekryterade personer som hade rätt kompetens för att möta lokalbefolkningen. Och hos föreståndaren på äldreboendet i Attendos regi i Årsta, som hade en lika utseendemässigt skiftande personalgrupp som ÖFK:s A-lag, men aldrig skulle komma på tanken att råda någon att rekrytera för att uppnå den yttre mångfalden, utan rekommenderade att man letade personer som passade för jobbet.

Den bästa integrationen uppstår med meritokrati som utgångspunkt i kombination med medvetenhet om hur människor fungerar. Det kräver sina ledare för att förstå.

Klubben har också en kulturcoach. Varje år deltar alla spelare i en utåtriktad aktivitet inför publik. På repertoaren har bland annat stått teater och en dansuppsättning av Svansjön. För 2018 planeras en musikal tillsammans med Glada Hudikteatern. Spelarna deltar även i bokcirklar i Jämtland för barn och ungdomar.

På nätet finns filmklipp där laget ska lära sig att jojka. Alla ser inte helt begeistrade ut. Har han sett att det har haft betydelse för lagets utveckling?

– Ärligt talat, det har jag. Utveckling kan komma av att du lär dig att hantera saker du kanske inte är stormförtjust i att göra. Det utvecklar empati, bygger relationer i en miljö utanför fotbollsplanen som möjliggör att lära känna varandra på olika sätt. Det kanske inte nödvändigtvis leder till att du passar eller dribblar bollen bättre, men gör dig lite mer bekväm i ditt eget skinn, och bättre på att se världen ur någon annans synvinkel. Det gör att du kan ta mer ansvar för hur du agerar i vissa situationer. Det viktiga som sker i fotboll, handlar inte bara om fotbollen, utan om attityden och psykologin, så vi behöver kunna utveckla det.

Han ger intrycket av en ödmjuk person. Som någon säger berömmade om ÖFK-spelarna, även de som börjar ha stjärnstatus: *Jordnära, inga som svävar iväg. De bjuder på sig själva.* Själva försöker tränaren tona ner sin betydelse, utan tillstymmelse till falsk blygsamhet.

– Jag är bara en person som representerar klubben, och det finns många bakom scenen som jobbar mycket.

Jag påpekar att han passar som hand i handske i jantelandet Sverige med sin modesta inställning. Han protesterar inte, förrän jag upprepar det som jag mest hör om honom: *Det är något magiskt.* Han skrattar lite.

– Det kanske är Potter-namnet, som gör att folk tror att det är något magiskt... Jag har många som stöttar mig, all personal bakom, hela klubben, supporterna – och spelarna. Spelarna är fantastiska, och utan dem kan du inte uppnå något. Fotboll är fotbollsspelare och supporters, och det handlar om att skapa en miljö för en bra kontakt mellan dem. Men det är ingen magi.

Men många östersundsbor upplever ändå att det är något magiskt. Och taxichauffören som kör mig och SvD Juniors reporter till arenan

har för sin del sett tillräckliga bevis på att ÖFK kan göra det omöjliga möjligt:

– Min 73-åriga mor har alltid hatat fotboll. Det har bara varit slalom och längdåkning. Nu är de sex, åtta vänner som träffas, dukar upp godsaker och ser varenda match. Till mig säger hon: "Förstår du hur stort det här är, min son?"

Läs en längre intervju med Graham Potter om sammandrabbningarna med stjärnlaget Arsenal, reaktionerna på hans okonventionella sätt att träna fotboll, och om skillnaderna mellan svensk och brittisk kultur. På SvD.se/ledare.

Politisk chefredaktör.

SvD.se/av/tove-lifvendahl